

200 hold földet akar bérbevenni a Tisztviselők Otthona a várostól.

(Saját tudósítónktól.) Ismertettük már a Szegedi Tisztviselők Otthonának mozgalmát, amelynek célja, hogy egyesítse a tisztviselői kiskerteket, közös művelés alá vegyen nagyobb földterületet és előkészítse a tisztviselői kertváros létesítését. A mozgalom legújabb fejleménye, hogy Hauser Rezső Sándor, az egyesület elnöke beadvánnyal fordult a tanácshoz, amelyben a többi között ezeket mondja:

A Szegedi Tisztviselők Otthona, mint a Szegeden működő különböző köztisztviselők 1895. óta fennálló társadalmi szervezete, elérkezettnek látja az időt arra, hogy a tisztviselők sorsának enyhítése érdekében a maga hatáskörében is a cselekvés terére lépjen s módot és alkalmat keressen arra nézve, hogy a szegedi köztisztviselők megélhetésének könnyítése céljából megfelelő intézkedéseket tegyen.

Mint a háboru alatt, valószínűleg a háboru után is a legnagyobb nehézséget a háztartáshoz feltétlenül szükséges élelmiszer-cikkek megszerzése fogja okozni. Ebben a tekintetben ugyanis a köztisztviselő, most még nagyobb mértékben ki van szolgáltatva a piaci konjunkturának, mint azelőtt, amelyek pedig messze felülemelkednek teljesítő képességén és távolról sincsenek arányban azzal a segéllyel, amelyet ezen a címen élvez. A Szegedi Tisztviselők Otthona azért legelső és legfontosabb kötelességének tartja, hogy ebben az irányban indítsa meg a köztisztviselők érdekében szociális irányú mozgalmát s azzal, amennyire azt a körülmények csak megengedik, a köztisztviselőt függetlenítsa a piac ma már tűrhetetlenné és elviselhetetlenné vált konjunkturáitól.

Ezt a célt kívánja szolgálni a Szegedi Tisztviselők Kertgazdasági Társasága is, a mely 1917-ben alakult meg s 473 köztisztviselőnek és alkalmazottnak nyújt alkalmat arra, hogy saját szorgalmának gyümölcseivel járulhasson legalább némileg háztartási nehézségeinek könnyítéséhez. A tisztviselői kiskertek szervezésével azonban nem nyerhet meg oldást ez a fontos kérdés, még abban az esetben sem, ha minden egyes tisztviselő-családnak is rendelkezésére állana egy kis kert. Nagyobb szabású, szélesebb körű mozgalomra van szükség, hogy ez a kérdés csak részben is kielégítő megoldást találjon.

A Szegedi Tisztviselők Otthona ezt a megoldást abban látja, hogy maga

az egyesület mint erkölcsi testület a termelők sorába lépjen.

s ebből a célból a maga körében gazdálkodást folytasson. Ez a gazdálkodás természetesen csak oly termények előállítására irányulna, amelyek a háztartásban az elsőrendű élelmiszer-szükségletek fedezésére szolgálnának. Ennek a tervnek a megvalósítása érdekében az egyesület 200 holdnyi földterületet szándékozik bérelni s azt saját hatáskörében megművelni.

Ez a földterület egelőre kettős célt volna hivatva szolgálni. Egyik részén ugyanis a jelenlegi, hét különböző helyen elhelyezett tisztviselői kiskerteket összpontosítanánk, másik részét pedig közös művelésre használnók föl.

Tervünk megvalósulása esetén a kiskertek összpontosításával ezen a telepen a műveléshez szükséges berendezéseket eszközölhetnénk, amivel azután a legteljesebb értelemben vett kertszerű gazdálkodás válnék lehetségessé. Kiskert céljaira egy-egy köztisztviselő, családtagjainak számához képest, 100, legfeljebb 200 négyszögölnyi területet kapna.

A közös művelésre szánt terület minél gazdaságosabb megműveltetéséhez is — már a saját érdekünkben is — az összes szükséges berendezésekről gondoskodnánk, s mindent elkövetnénk arra nézve, hogy úgy az egyik

teleprész, mint a másik célját minél jobban, minél nagyobb eredménnyel szolgálja.

Egyesületünk e tervének megvalósításával azonban még egy távolabbi cél is lebeg szemünk előtt. Talán ez a telep lehetne alapja és kiinduló pontja annak, hogy azon idővel Szegeden is, mint a külföld számos városában, u. n. *tisztviselői kertváros* fejlődjék. Ezt a lehetőséget is figyelembe vettük, ebben az irányban is kívánjuk alkalmas időben a mozgalmat kiterjeszteni s erre a célra egy-egy köztisztviselőnek 600 négyszögölnyi területet kívánunk biztosítani.

Fölöslegesnek tartjuk, hogy egyesületünk eme mozgalmának gazdasági fontosságát úgy a mozgalomban résztvevő köztisztviselőkre, mint a szegedi piacra nézve részletesebben kifejtjük, egyesületünknek ezidőszereint legfőbb célja az, hogy a *köztisztviselők nyomasztó s immár elviselhetetlen gazdasági helyzetén mielőbb segítsünk.*

Értesülésünk szerint az Alsó-Tisza part-

A kormányprogram megvitatása a Házban.

— **Andrássy és Apponyi beszéde.** —

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)

A képviselőház keddi ülését féltenegy órakor nyitotta meg Szász Károly elnök. Az elnök bejelentette, hogy Fráter Lóránd lemondott jegyzői állásáról. Ezután a kormányprogramról megindult vitát folytatták. A képviselőház ülése előtt az elnöki teremben értekezlet volt, amelyen a Ház tanácskozási rendjéről tárgyaltak. A tanácskozáson Wekerle Sándor miniszterelnök, Szász Károly, a képviselőház elnöke, a munkapárt részéről gróf Tisza István és Balogh Jenő, a kormányt támogató pártok részéről gróf Apponyi Albert és Vázsonyi Vilmos miniszter, gróf Andrássy Gyula, gróf Károlyi Mihály, gróf Zichy Aladár, Zlinszky István, Simonyi-Semaden Sándor, Barta Ödön, nagyatádi Szabó István és Székely Ferenc vett részt. Elhatározták, hogy a hadviselés érdekeit érintő kérdéseket zárt üléseken fogják tárgyalni, amit az elnök minden esetben elrendel.

Az első felszólaló Szabó István (nagyatádi) volt, aki a kisgazdapárt nevében bírálja a kormány programját. Kijelenti, hogy a kisgazdák nincsenek abban a helyzetben, hogy a miniszterelnök programját teljes egészében elfogadják. Ezért pártja *nem is csatlakozik a kormányhoz*. A választójogi javaslat olyan igazságtalanságokat tartalmaz a falvakkal szemben, hogy azt mai formájában semmi szín alatt el nem fogadhatja. Áttér ezután a kormányprogram birtokpolitikai részének bírálatára. A birtok politikai reformot — ugymond — nemcsak a programba kell felvenni, hanem meg is kell valósítani, még előbb, mint a választójogot. Megvallom, nekem még sürgősebb is a birtokpolitika reformja, mint a választójogé. Meg kell akadályozni, hogy a birtokok a bankok kezére jussanak. A kormány az önálló magyar hadsereg kérését is felvette programjába. Nemzeti szempontból nem szükséges fejtegetni, milyen fontos a magyar hadsereg. Magyar fiuknak tüniök kell morva és cseh tisztek kiméletlen bánásmódját. A magyarnak nemcsak nemzeti, hanem emberi szempontból is szüksége van a magyar hadseregre. Csak az a kérdés, hogy mikor lesz meg a nemzeti hadse-

gég az újszegedi kendergyártól a kamarai földterületig terjedő, mintegy 1200 holdnyi földterület bérlete 1919. október 1-től felszabadul. Azzal a kérelemmel fordulunk mármost a tek. városi Tanácshoz, szíveskedjék a Szegedi Tisztviselők Otthona kifejtett tervének megvalósíthatásához az újszegedi Tiszaparttól kezdődőleg 200 holdnyi területet, a lehető legmérsékeltőbb feltételek mellett, 15 évi bérletre átengedni. Minthogy pedig a tisztviselői kertváros létesítése iránti tervünk is a gazdasági viszonyok kedvezőbb irányban való változásával esetleg megvalósítható lesz, arra is kériük a tek. városi Tanácsot, hogy a haszonbérbe kért területtel közvetlenül szomszédos földeket 1919. október 1-től kezdődőleg azzal a feltétellel szíveskedjék bérbe adni, hogy abból a jelzett célra szükséges terület egy gazdasági évvel előbb bármikor fölmondható legyen.

A mozgalmat egyesületünk már kellőleg előkészítette. A terv realizálása mégis hosszabb időt fog igényelni, amiért is arra kériük a tek. városi Tanácsot, hogy ezt a kérelmünket lehetőleg már a *március havi közgyűlés elé* terjesztjen szíveskedjék, még pedig leghatékosabb támogatása kíséretében.

reg? Ugyanarra a határidőre, mint a birtokpolitika reformja?

Fényes László: A népparlament majd megcsinálja.

Szabó István: Az én véleményem az, hogy a magyar hadsereget a háboru alatt is meg lehet és meg kell csinálni. A rekvirálásnak más módját kell keresni, mert a mostani a legnagyobb elkeseredést szüli és ha ez így megy, veszélyeztetni a jövő évi termést. A nagybirtokosok nem nagyon tiltakoznak a rekvirálás ellen, de erre nincs is olyan nagy okuk, mint a kisgazdáknak. A kisgazda kénytelen bizonyos készleteket elrejtetni, ha nem akar éhenhalni. Meg kell büntetni az élelmiszerelrejtőket, de azért, mert valaki 10—20 kilót eldugott a családjának, nem lehet központi büntetésekkel sújtani.

(Andrássy beszéde.)

Gróf Andrássy Gyula kötelességének tartja az alkotmány-párt nevében válaszolni a miniszterelnök felszólítására. A miniszterelnök programja nincsen ellentétben az alkotmánypárt programjával, sőt a választójog tekintetében tovább megy. A katonai kérdésekről kijelenti, hogy a nemzeti hadseregért már a régebbi időben is sokat küzdöttek. Régi küdelmük és munkásságuk okozta azt, hogy a fogékonylelkű ifjú király ily módon akarja megjutalmazni a magyarságot.

Beszédének tovább folyamán kijelenti, hogy a nemzet létéért kell küzdeni mindvégig. Vannak, akik azt tartják a tisztességes békéről, hogy nem fontos milyen, csak béke legyen. Ez a legnagyobb vétek a nemzet ellen és legtöbbet szenvednek majd azok az osztályok, amelyek mostan ilyen békét akarnak. Kötelességünk a végsőkig való kitartás. Blokádtal nem lehet bennünket letörni, bár a szenvedések szaporíthatják a tömeget, amelyek az agitáció révén a minden áron való békét követeli. A kormánynak és minden hazafias emberek kötelessége az *agitáció és a forradalom ellen küzdeni*. Az agitáció egyik jel-szava önrendelkezési jog. Ez nem talál talajra nálunk, de annál inkább Ausztriába. A másik a társadalom forradalma. Ez a bolsevikiektől